

Wat is een referendum?

Een referendum is een volksstemming waarbij inwoners van Zaanstad zich kunnen uitspreken over een voorstel aan de gemeenteraad of een al genomen besluit door de gemeenteraad. Een referendum kan worden gehouden op initiatief van de gemeenteraad zelf, maar ook op initiatief van kiesgerechtigde inwoners van Zaanstad.

Per 1 augustus 2022 treedt een nieuwe referendumverordening in werking.

De verordening is hier te vinden: [Verordening op het Referendum Zaanstad 2022 \(overheid.nl\)](#)

Hieronder kunt u lezen hoe de nieuwe verordening werkt:

Ik wil een referendum aanvragen: wat moet ik doen?

Alle kiesgerechtigden van zestien jaar en ouder die in Zaanstad wonen kunnen een verzoek doen voor een referendum. Neem hiervoor contact op met de raadsgriffie via 14 075 of

raadsgriffie@zaanstad.nl

Stap 1: Inleidend verzoek

Initiatiefnemers moeten, ten minste 5 dagen vóór de raadsvergadering waarvoor het besluit is geagendeerd bij de burgemeester schriftelijk een inleidend verzoek indienen in het geval van een referendum voor een nog te nemen raadsbesluit. Of uiterlijk drie weken na de dag dat het raadsbesluit is genomen in het geval van een referendum over een al genomen raadsbesluit. Onderdeel van dit verzoek zijn ten minste 500 geldige ondersteuningsverklaringen (handtekeningen met naam, adres, woonplaats en geboortedatum) van andere kiesgerechtigden. De burgemeester controleert deze ondersteuningsverklaringen en vervolgens beslist de gemeenteraad of het verzoek tot het houden van het referendum wordt ingewilligd.

Stap 2: Definitief verzoek

Als de gemeenteraad naar aanleiding van het inleidende verzoek besluit dat er over het raadsbesluit een referendum kan worden gehouden kun je een definitief verzoek indienen. Onderdeel van dit definitieve verzoek zijn opnieuw ondersteuningsverklaringen (handtekeningen met naam, adres, woonplaats en geboortedatum). Het definitieve verzoek moet worden ingediend door ten minste 4% van het aantal kiesgerechtigde inwoners van Zaanstad en binnen zes weken na de raadsvergadering waarin de gemeenteraad heeft besloten dat er een referendum naar aanleiding van het inleidende verzoek kan worden gehouden. De voor het inleidend verzoek verzamelde handtekeningen tellen niet meer mee voor het definitieve verzoek om een referendum te houden. Ook de ondersteuningsverklaringen voor het definitieve verzoek worden weer gecontroleerd door de burgemeester als voorzitter van de gemeenteraad. Vervolgens beslist de gemeenteraad over een besluit over het houden van het referendum. Dan wordt ook bepaald wanneer het referendum plaatsvindt. Dit is uiterlijk vijf maanden nadat besloten is tot het houden van een referendum.

Wat gebeurt er met de uitslag van het referendum?

De uitkomst van een referendum is een advies aan de gemeenteraad. Zo kunnen inwoners zelf direct invloed uitoefenen op het besluitvormingsproces. De raad is niet verplicht om het advies dat uit de volksstemming is gekomen over te nemen. Een referendum kan ertoe leiden dat het raadsbesluit waarover het referendum ging, niet doorgaat. Maar het kan dus ook zijn dat het besluit wel wordt uitgevoerd.

De referendumcommissie: wie zijn dat en wat doen zij?

Een referendumcommissie bestaat uit drie personen die niet werken voor de gemeente Zaanstad. Op 16 juni 2022 zijn voor een periode van vier jaar benoemd:

- Drs. M. (Marion) Veerbeek (voorzitter)
- Dr. P. (Philip) van Praag
- Prof. Dr. J.J.M. (Joop) van Holsteijn

De referendumcommissie adviseert de gemeenteraad gevraagd en ongevraagd bij referenda-verzoeken; bijvoorbeeld door te adviseren over de toelaatbaarheid van onderwerpen waarover wordt voorgesteld een referendum te houden, de vraagstelling van een referendum en de datum van het te houden referendum. Ook adviseren ze de burgemeester over de ondersteuningsverklaringen en houden ze toezicht op de uitvoering van en voorlichting over referenda.

Kun je voor alles een referendum aanvragen?

Niet alle besluiten zijn voor een referendum vatbaar. De uitzonderingen staan genoemd in de referendumverordening. Het gaat dan bijvoorbeeld om het vaststellen van de gemeentelijke begroting en de jaarrekening, vaststelling van gemeentelijke tarieven en belastingen, individuele kwesties, zoals benoemingen, ontslagen, schorsingen, kwijtschelding en schenkingen.

Als er wel een referendum gehouden kan worden over een raadsbesluit, dan kan het nog zijn dat de besluitnota of het besluit een spoedeisend karakter heeft. Dat wil zeggen dat drie weken tot het besluit in werking treedt in dat geval niet kunnen worden afgewacht. Bijvoorbeeld omdat dit zeer nadelig is voor de gemeente of omdat drie weken wachten dan juist een tegengesteld effect heeft dan met het besluit is bedoeld. Op de besluitnota van het raadsvoorstel lees je of over het besluit een referendum kan worden gehouden of dat het onderwerp onder de uitzonderingen valt. Ook lees je hierin of het besluit een spoedeisend karakter heeft. In de besluitenlijst van de raadsvergadering kun je ook terugvinden of je voor dat besluit een referendum kunt aanvragen en tot welke datum dat kan.

Welke andere manieren zijn er om invloed uit te oefenen?

Een referendum is niet de enige mogelijkheid om invloed te hebben op besluiten van de gemeenteraad. Er zijn nog diverse andere mogelijkheden. Kijk voor andere manieren om als inwoner(s) invloed uit te oefenen op de bestuurlijke besluitvorming naar de site van de gemeenteraad: [Participatie - Gemeenteraad Zaanstad](#)